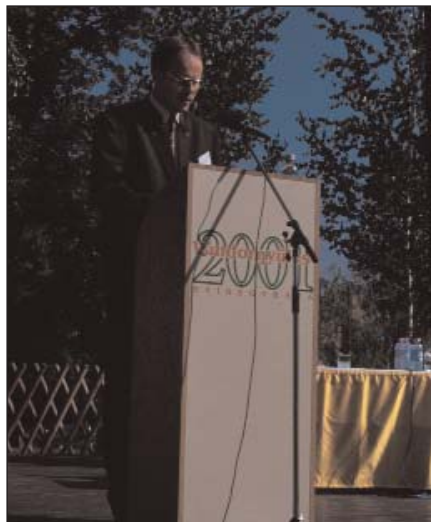

Múltunk és jövődönk a víz és az erdő

A közgyűlés

A nyíregyházi Szabadtéri Színpadot ez alkalomra zöldbe öltöztették a Nyírerdő munkatársai. A főbejáraton belépve az érkezőt hideg ital és pogácsa várta. Az előbbire szükség is volt, mivel hetvenhét ágra sütött a nap. Egyszóval nagyon jó időt hozott ez a szombat. Az előkert szökőkútja még langy hűvöset árasztott, ám a nézőtérén hamar a fejek fölé kerültek a székekre helyezett kartonlapok. A nemzeti Himnusz elhangzása után a műsorvezető, *Sári Zsolt* lépett a mikrofonhoz.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés, Kedves Tagtársak, Vendégeink!

A rendező NYÍRERDŐ Rt. valamennyi munkatársa nevében köszöntöm Önöket. Bízom abban, hogy a rövidre sikerült éjszakai pihenés ellenére jól érzik magukat itt, a nyíregyházi szabadtéri színpadon, ebben az erdészek számára méltó környezetben.

Utoljára 1970-ben, 31 évvel ezelőtt volt Nyíregyházán egyesületünknek közgyűlése. Az akkori résztvevők közül bizony ma már kevés tagtársat köszönhetünk sorainkban. Rájuk való tekintettel is mi nagyon készültünk erre a vándorgyűlésre. Bízom abban, hogy az elmúlt két napban vendégeink legalább a jó szándékot törekvéseinkben megérették.

Abban is reménykedem, hogy a mostani Ünnepi Közgyűlés méltó folytatása lesz a tegnapi szakmai programunknak.

Felkérem **Káldy József** urat, az Országos Erdészeti Egyesület elnökét, szíveskedjen Ünnepi Közgyűlésünket megnyitni.

Tisztelt Ünnepi Közgyűlés! Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Országos Erdészeti Egyesület, amely ez évben ünnepli fennállásának 135. évfordulóját, célul tűzte ki, hogy a magyar erdők fenntartásában, valamint bővítésében aktív szerepet vállal. Az erdő jelentősége az elmúlt időkben felértékelődött. A többcélú erdőgazdálkodás elveit magyar erdészek fogalmazták meg az 1972-ben megtartott Erdészeti Világkongresszusra.

Egyesületünk megalakulásának 135. évét ünnepelve köszöntöm:

- kollegiális tisztelettel jelenlévő tagtársunkat, az elnökség tagjait,
- nagy tisztelettel a körünkben megjelent tiszteletbeli tagjainkat, *Riedl Gyula* bácsit és *Roland Migende* urat,
- megkülönböztetett tisztelettel *Éder Tamás* urat, az FVM államtitkár-helyettesét, *dr. Bodnár Sándor* urat, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés alelnökét, *Gémesi József* urat, az ÁPV Rt. Agrárgazdasági Igazgatóságának ügyvezetőigazgató-helyettesét, *Csóka Péter* urat, az ÁESZ főigazgatóját,
- kollegiális barátsággal *prof. dr. Mésszáros Károly* urat, a NYME Erdőmérnöki Karának új dékánját,
- *prof. dr. Faragó Sándor* volt dékán úrnak megköszönve az eddigi együttműködést,
- *prof. dr. Molnár Sándor* urat, a NYME Faipari Mérnöki Karának dékánját,

- *dr. Führer Ernő* urat, az ERTI főigazgatóját,
- *Herczeg Miklós* urat, az Erdészeti Dolgozók Szakszervezetének főtítkárat,
- *Horváth Tibor* urat, a FATE elnökét,
- *Telegdy Pál* urat, a MEGOSZ elnökét,
- tisztelettel a közgyűlést megítélő külföldi barátainkat, vendégeinket,
- kitüntetetteket és kedves feleségeiket, hozzátartozóikat,
- külön köszöntöm meleg barátsággal házigazdánkat, *Kovács Gábor* vezérigazgató urat és munkatársait.

Ma világjelenség, hogy egyes társadalmak érdeklődése rohamosan növekszik a környezet globális gondjai iránt. Megvi-

tatásuk során természetesen elkerülhetetlen, hogy ezeknek a problémáknak a méreteit, valamint megoldásukra javasolt módjait illetően ne merüljön fel sokféle ellentmondás. Egy dologban azonban mindazok, akik e kérdésben állást foglalnak, egyetértenek, nevezetesen abban, hogy a környezet globális problémái ma az egész emberiség szempontjából rendkívül fontosak és az emberi lét alapvető meghatározójává váltak.

A problémák mennyiségi és minőségi dimenziói olyan méreteket öltenek, hogy megoldásukra az emberiségnek nem sok ideje van, ha el akarja kerülni az emberi lét megszűnésének veszélyét, Ahhoz, hogy az emberiség kellő gyorsasággal, s megfelelő szakértelemmel lásson hozzá a problémák megoldásához, először is a társadalom minél szélesebb rétegének világosan fel kell ismernie a globális ökológiai válság jelentőségét és mindenekelőtt annak várható következményeit. Ezt a tudósoknak kell megértetniük a társadalom minden egyes tagjával. Nekik kell megmutatni, hogy a civilizációnak miként kell fejlődni ahhoz, hogy az ember és a természet viszonya harmonikusan fejlődjön. Éppen ebből adódik az, hogy a tudósoknak fel kell ébreszteniük az emberek társadalmi öntudatát, cselekvési egységét, nem utolsósorban felelősségét a környezet használatában, védelmében és fejlesztésében ahhoz, hogy az emberiség együttműködjön az egész bolygón, amelynek méretei igen korlátozottak.

Az ember és a természet közötti anyagszere mindig is az ökológiai mérleg mozgását jelentette. Az utóbbi időben az ember jólétének fokozása érdekében ez a mérleg permanensen megbomlott, s ez fokozódik. Kimerültek, illetve kimerülőfélben vannak egyes természeti kincsek, a talaj termőképessége romlik, a növény- és állatfajta kipusztulása növekszik, erdők, ivóvizek károsodnak stb. Az ökológiai mérleg megbomlásának az ember akkor ébredt a tudatára, amikor a természetre gyakorolt romboló hatását nem kompenzálta tudatos tevékenységgel. Más szóval, a természet az ember beavatkozását nem tudta tolerálni, s működésében olyan zavarok keletkeztek, amelyek egyrészt a bioproduktum csökkenésében, másrészt az ökoszisztéma élő összetevőinek egészségkárosodásában, kipusztulásában nyilvánul meg.

Az OEE meghirdetett programjain keresztül azon fáradozik, hogy a fent felvetett kérdésekre megnyugtató válaszokat adjon!

Ünnepi Közgyűlésünket ezennel megnyitom!

Sári Zsolt műsorvezető:

Tisztelt Tagtársak!

Mostani vándorgyűlésünk témájaként a víz és az erdő kapcsolatát vizsgáltuk. A szakmai tanulmányutak egyes állomásai a bőszégesen rendelkezésre álló vagy éppen erdészeti szempontból káros vizekről, más esetben a csapadék- és talajvízhiányról tájékoztattak. Ennek kapcsán számos szakmai probléma bemutatására és alkalmankénti megvitatására nyílt lehetőségünk.

Köszönetet mondunk mindazon kollégáknak, akik hozzászólásukkal, javaslataikkal gazdagították az általunk bemutatottakat. A vándorgyűlés szakmai üzenetének megfogalmazásában sokan voltak segítségünkre, térségünkön kívüli tagtársak is. Példaként említem, hogy a közgyűlés jelmondatának végleges formába öntését *Pápai Gábor* főszerkesztő úrnak köszönhetjük.

A szakmai összegzésre *dr. Szodfridt István* professzor-emeritust, Bedő-díjas tagtársunkat kértük fel, aki egészségi állapota miatt a személyes részvételt nem tudta vállalni.

Üzenetét videofelvételen rögzítettük, tisztelettel kérem a jelenlévőket, hallgassuk meg őt.

A Felső-Tisza táj erdeiről és természeti értékeiről

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Vándorgyűlés! Hölgyeim és Uraim!

Bevezetőül hadd mondjak hálás köszönetet a megtisztelő felkérésért, hogy vándorgyűlésünkön előadást tarthatók. Bár egészségi okok miatt személyesen megjelenni nem tudok, a vetítőlapon segítségével mégis a helyszínen lehetek, és ezért a köszönet!

Előadásomban két kérdéssel szeretnék kiemelten foglalkozni. Egyrészt a

közelmúltban többször is nagy pusztítást okozó árvizek és az erdők kapcsolatával, különös tekintettel a határon túli, Felső-Tisza vízgyűjtőjéhez sorolt térségek erdeire. Másik fontos kérdés a térségben lévő erdők természeti értékeinek megőrzése és ezzel összefüggésben néhány probléma megvitatása.

Kezdjük az erdő és víz kapcsolatával. A Felső-Tisza vízgyűjtőjének 62%-a Ukrajna, 36%-a Románia területén van, hazánkban csak 2%-át találjuk. Az erdővel borított terület jelenleg a hegyekben 54%, a dombvidékeken 21%, a síkon ennél jócskán kisebb. A számok értékelése kedvéért hozzáteszem, hogy egy vízgyűjtőben akkor a legkedvezőbb a vízfolyás, ha az erdős terület 50–70% közötti, legrosszabb, ha 35% alatt marad.

A felsoroltakból már látjuk, hogy a probléma megnyugtató rendezése csak nemzetközi összefogással lehetséges, ez pedig nemcsak vízügyi, hanem politikai kérdés is.

A Felső-Tisza Ukrajna és Románia területén fekvő vízgyűjtőjének állapotáról a szakirodalmi közlések és az ukrán–magyar–román vegyes bizottsági tanácskozások anyagai alapján a következő képet alkothatjuk.

A Kárpátalja hegyvidéki területeinek évi csapadéka 900–1400 mm. A jelentős mennyiség nagyjából a Kárpátok hegyeinek innenső oldalán hullik, a síksági részre csak 6–700 mm jut. A csapadék éven belüli megoszlása nagyon egyenetlen van úgy, hogy 2–3 nap alatt 1–2 hónap mennyisége is leesik. A hegyoldalon lefutó vizek nemcsak a folyások medrét károsítják erősen, hanem sárfolyásokat, földcsuszásokat is okoznak, ezek egy-egy területen tovább rontják a zavartalan lefolyást.

A gyors vízfutás leghatékonyabb fékezője a hegyvidéki erdő. Területének csökkenése a XIX. századi Bedő Albert-féle felméréshez képest mára 19%-os. Különösen fájdalmas, hogy az erdőirtások a csapadéknak leginkább kitétt felső erdőhatár közelében érvényesültek legerősebben, részben azért is, mivel a magashegyvidéki állattartás és legeltetés jövedelmező volt. Emiatt Kárpátalján 1–200 m-rel, Romániában 3–400 m-rel lejjebb került az erdőhatár.

Az alattuk fekvő lejtők erdeinek kitermelése sem új dolog. Már a XVIII. században kialakult az a gyakorlat, hogy a Máramaros sóját tutajon vitték az alföldre. Későbbiekben a kibontakozó faipar és az ipari fejlődés kívánt több fát, a kitermelést tovább gyorsította a facsúszdák és keskenyvágányú vasúti szállítópályák erőteljes építése. A múlt század ötvenes éveiben a háborús károk begyógyításának szándéka vagy az ehhez szükséges pénzfedezet előteremtésének igénye növelte a kitermelést. A helyükben ültetett vagy megjelent erdők vízfutást fékező hatását csak évtizedek múltán, az erdők felnövekvése után várhatjuk.

A vízgűjtő síksági részén több körülményt kell mérlegelnünk, ha az árhullámok lefolyását vizsgáljuk. A heglábazattól nem nagy távolságra két nagyobb kiterjedésű mocsár- és lápvidék húzódott még a XVIII. században is. Ezek természetes víztározóként működtek a hegyekből lökészerűen lezúduló vizek számára. Ám azokat a XIX. sz. vége felé Európa-szerte érezhető gabonakonjunktúra miatt lecsapolták, víztározó funkciójuk megszűnt. Ezért készültek mesterséges víztározók tervei a Kárpátalja visszacsatolása után egy kiváló magyar vízmérnök – *Salamán Pál* – irányításával több folyó völgyében is, de ezek a háborús események és az elcsatolás miatt már nem valósulhattak meg.

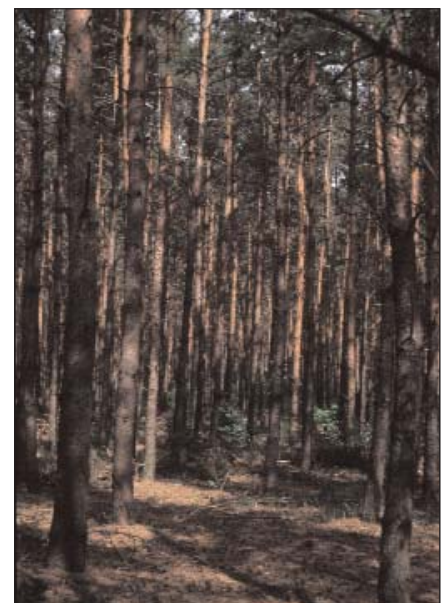
A síksági vízfolyást a Tisza szabályozása és a gátak építése alapvetően megváltoztatta. A kanyarok levágása után a folyószakasz jelentősen rövidült, a meder esése növekedett, tehát a víz levonulása meggyorsult. Ugyanakkor a meder víztározó képessége a rövidülés miatt csökkent, így ugyanakkora vizek nagyobb vízmagassággal képesek lefutni a mederben. Ezek a körülmények hatottak a térség talajvízeire is, sok helyütt kedvezőtlenül, mindezek miatt a vízigényes tölgyesek sokfelé visszaszorultak.

Az árvizek alakulását nem lenne helyes kizárólag az erdők helyzetével magyaráznunk. A tárgyilagos értékelést *Illés* és *Konecsni* e kérdéssel foglalkozó dolgozatának megállapításával összegezhetjük, vagyis „az erdő egyedül nem képes a hegyvidéki árvízi katasztrófákat megszüntetni, szükség van vízkárelhárítási létesítmények építésére is. Ezt bizonyítja az 1998. novemberi felső-tiszai árvíz is, amit több kiváló tényező együttesen idézett elő: igen csapadékos nyár és ősz, telített talajok, a lomboszat hiánya, nagy intenzitású csapadék, ami hóolvadással is párosult. Ilyen kedvezőtlen hidrometeorológiai feltételek között az erdők árhullám-levonulást fékező hatása csak minimális lehetett.”

Az elmondottak nem mentesítenek bennünket attól, hogy meg ne kíséreljük mihamarabb eltüntetni a sík vidéki erdőgazdálkodás és vízkészlet-gazdálkodás ismeretében mutatkozó fehér foltokat. Ezek megoldását kiemelt feladatként kellene kezelnünk.

Továbbiakban a térség természeti érdekességeiről szeretnék szólni. Érdemes ezt a területet kétféle bontani, ugyanis a bereg-szatmári térség a maga agyagos folyóöntéseivel és az ebből alakult talajaival gyökeresen eltér a Nyírség homokjától. A folyók mentén mindkét területen fűz-nyár ligetek a jellemzők, ezek megtalálhatók a belső, folyóktól távolabbi területeken is, ha a talajvízviszonyok kialakulásukhoz kedvező mélységet teremtenek. Ennek a ligeterdőnek fiatal stádiuma a folyók partját közvetlenül kísérő bokorfüzes. A magas parton és magasabb, talajvíztől távolabbi fekvésben keményfás ligeterdőt találunk. A szatmár-beregi sík belsejében jellemző a gyertyános-kocsányos tölgyesek előfordulása.

A térség legértékesebb és legritkább növénytakaróit a láperdők és a ben-

nük megbúvó, kiveszőfélben lévő növények jelentik. Ezek részben fűzlápok hamvas fűzzel vagy égerlápok. Az ősi vízfolyások feltöltődött szakaszain ezeket a láperdőket mocsárrétek szabdalják. Bennük a tőzegeper, lápi család, békaliliom és tőzegmohák adják a ritka növényfajokat.

A Nyírségben savanyú, folyami eredetű, majd szél által buckákba halmozott homokon a mézskerülő homokpusztagyep jellemző. A buckák között fűz- és nyírláperdőket találunk, legértékesebb közülük a bátorligeti ősláp jégkorszaki maradványnövényekkel. Kiemelkedő természeti érték a baktalórántházi gyertyános-kocsányos tölgyes is.

A felsorolt értékes és jellegzetes növénytársulásokat mindenképpen meg kell tartanunk, átmentenünk a jövőre. De ez csak úgy megy, hogy a háttérül szolgáló ökológiai környezetet is megőrizzük, különösen a vízellátottságot nem bontjuk meg.

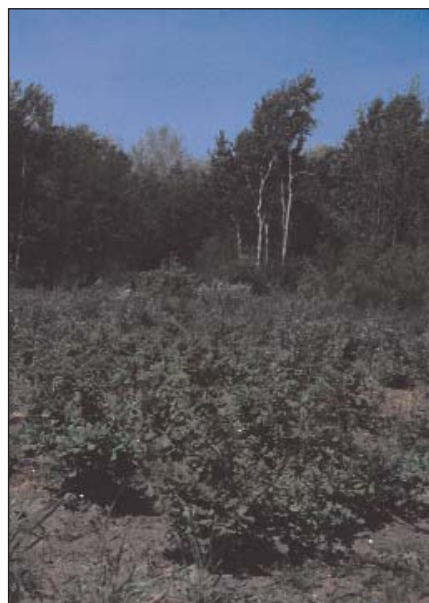
Ha már természeti értékekről szoltam, kikerülhetetlen, hogy rá ne térjek egy sok vitát, nemegyszer ingerültséget is okozó kérdésre, vagyis a honosított fajokkal létesített akácos és nemesnyár ültetvények ügyére. Állást foglalni nem kívánok, csupán néhány érvet felsorakoztatni, ami alkalmat adhat a kérdés tárgyilagosabb megítélésére.

Az akác erdeink kerekén egyhatodát adja. Népszerűségét annak köszönheti, hogy a XVIII. században megindult és településeket, emberi javakat betemetéssel fenyegető homokmozgás megállításában kiválóan vizsgázott. Fájából minden olyan terméket elő lehet állítani, ami a tanyavilágban fából készül, emellett kiváló méhlegelőt szolgáltat. A

laza, szárazzá vált talajok megkötésében ma is a legjobb hatásfokkal dolgozik, gyors növekedésével segít a levegőben felhalmozódott és világhatalmasztrófával fenyegető üvegházhatást okozó szén-dioxid megkötésében. Vagyis itt az idő, hogy környezetvédelmi szerepét is értékeljük. Még akkor is, ha Amerikából érkezett hozzánk. Ha ugyanis ez kizáró ok lenne számára, mint ahogy némely szélsőségesen elfoglult ember kívánja, akkor mit kezdjünk az ugyancsak amerikai eredetű kukoricával, burgonyával, paradicsommal, dohánnyal és még hosszan sorolhatnám.

A másik vád ellene az, hogy kiöli maga alól az eredeti erdőkre jellemző kísérőnövényeket. Ez így igaz. De ha ez ok a kiűzésére, akkor mi legyen az éppen a nyírségi homokon gyakori, egykori tölgyesek helyén is díszlő almaültetvényekkel. Ezek alatt aztán végképp nincs egyetlen növény sem, ráadásul az ilyen ültetvények egész nyáron vegyszerfelhőben fürödnek. Miért éppen az akác az a természetű növény, amit üldözni kell? Ültetvény ez is, mint az alma és sokféle haszna miatt igazán környörületet érdemel, különösen itt, a nyírségi homokon, ahol a fűrészelhető méreteket gyorsan eléri és igen nagy értéket ad rövid idő alatt.

A nemes nyárasok szintén ültetvények, szabályos térbeli renddel, klónozott fafajtákkal. A természetes erdőtől nagyon távoli képet nyújtanak, de nem is az a szerepük, hogy ezekhez hasonlítsanak, sokkal inkább az, hogy megkössék a levegő szén-dioxidját és a természetes erdők fájára nehezedő gazdasági nyomást kivédjék azzal, hogy a bennük termelhető fát másutt gyorsan

és hatékonyan létrehozzák, vagyis a természetes erdőket fenyegető fejszét elhárítják fejük fölül. Tehát nem a természetes erdők ellenségei ezek, sokkal inkább kiegészítői. A hiba abban van, hogy nem tudtuk következetesen hangoztatni ezek fatermesztő ültetvény jellegét, és amíg nem tudjuk őket a földnyilvántartásban, törvénykezésben elkülöníteni az „erdő”-től, mindig ki vagyunk téve jogosulatlan támadásoknak. Vonatkozik ez nemcsak a belső, nyírségi homoki nyárasokra, de a hullámtériekre is. Ez utóbbiak vízfolyásban, feliszapolódásban, gátak hullámozás okozta kárelhárításában játszott szerepét viszont módszeresen vizsgálnunk kellene és egybevetni a kívánt természetes erdők hasonló hatásaival.

Nem kívánom hallgatóim türelmét túl sokáig igénybe venni, ezért csak az általam időszerűnek és fontosnak tartott néhány kérdésre összpontosítottam. Örülnék, ha szavaimmal gondolatokat indíthattam volna el.

Köszönöm a figyelmet! Jó szerencsét!
Üdv az erdészeknek!

Sári Zsolt műsorvezető:

Mindannyiunk nevében köszönjük Szodfridt professzor előadását, e helyről is – egyesületünk minden tagja nevében – kívánunk további alkotó és oktató munkájához jó erdőt.

Tisztelt Közgyűlés!

Vándorgyűléseink történelmileg kialakult rendje szerint egyesületünk vezetői ilyen alkalmakkor tájékoztatást, beszámolót szoktak tartani a vezető szervek munkájáról. Alapszabályunk szerint ez most nem kötelezettsége az elnöknek és a főtükárnak, az elmúlt évi egyesületi munkát itt és most nem szük-

séges megvitatnunk. A vezető testületek beszámoltatásának, a végzett munka értékelésének megfelelő fórumai vannak, azok működnek.

Elnökünk ennek ellenére fontosnak tartotta, hogy éljen a lehetőséggel és a mai ünnepi közgyűlésen tájékoztassa a szélesebb szakmai nyilvánosságot az Országos Erdészeti Egyesület elmúlt évi tevékenységéről.

Tisztelettel felkérem **Káldy József** elnök urat, tartsa meg tájékoztatóját.

Tisztelt Államtitkár-helyettes úr!

Tisztelt Elnökség!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Vendégeink!

Az OEE elnöksége nevében meleg barátsággal köszöntök minden kedves jelenlévőt.

Mindenekelőtt köszönöm jelenlévő tagságunk és vendégeink nevében mindazt, amit kaptunk a Nyírerdő Rt.-től, a *Kovács Gábor vezérigazgató úr által vezetett csapatától*. Nagyon köszönjük a gondoskodást, a barátságot, a remek és figyelmes rendezést!

Szeretnék gratulálni a tagságunk nevében meleg barátsággal és tisztelettel *dr. Mészáros Károly* úrnak, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki kar megválasztott új dékánjának, helyetteseinek, *dr. Varga Szabolcs* úrnak, *Molnár Sándor* úrnak, a faipari mérnöki kar dékánjának és *dr. Péterfalvi József* úrnak.

Sok sikert, jó egészséget kívánunk munkájukhoz, és ígérjük, hogy egyesületünk továbbra is támogatója, segítője lesz az Egyetemnek, a közös gondolatok megvalósításában, *dr. Faragó Sándor* úrnak pedig külön a sok éves jó együttműködést. További sikeres éveket kívánok! *Roland Migende* úr-

nak, tiszteletbeli tagunknak is gratulálunk abból az alkalomból, hogy *Mádl Ferenc* államelnök úr a közelmúltban a Magyar Köztársaság nevében magas kitüntetést adott erdőpedagógiai tevékenységéért.

Szeretnék az Egyesületünk valamennyi fórumán jóváhagyott, 1998–2002. évekre szóló programunkból, ami alapszabályunkra és a mellékleteiben foglaltakra épül, egy-két kiemelés tenni és ezeken keresztül bemutatni azt a sokrétű munkát, amit az elmúlt egyéves időszakban közösen végeztünk.

Programunk 7 fejezetben tárgyalja a legfontosabb feladatainkat, melyek a következők:

- szakmai alapelvek képvisellete,
- szakmai munka színvonalának emelése,
- nemzetközi kapcsolatok fejlesztése,
- társadalmi kapcsolatok erősítése,
- összehangolt egyesületi szellem és működés kialakítása,
- erdészeti dolgozók, idősök, árvák, rászorulókat támogatása,
- Erdészeti Lapok megújítása.

Szakmai alapelvek képvisellete fejezetből

Az elsők között említeném, mivel az erdészeti ágazat legfontosabb feladata, hogy hosszabb távra megfogalmazza jövőjét, teendőit, Magyarország nemzeti erdőstratégiájának részletes kidolgozása, amely az FVM által 2000. június 30-án elfogadott kerettervezet alapján indult meg a Magyar Tudományos Akadémia Agrártudományok Osztálya Erdészeti Bizottsága és a Nyugat-Magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara közreműködésével.

A Nemzeti Erdőprogram célja Magyarországon:

– Az erdőgazdálkodás tartamosságának nemzetközi fejlődéssel való lépéstartás biztosítása a magyar erdőgazdálkodás sajátosságainak megőrzésével az erdővagyon hosszú távú fennmaradása érdekében.

– Erdészetpolitikai keret biztosítása az erdőgazdálkodás középtávú fejlesztéséhez.

– A megvalósításhoz szükséges speciális eszközök kidolgozásával az erdőtüvényen és

létező erdőhöz kapcsolódó programokon kívül egyéb garanciák biztosítása a kívánt fejlődéshez.

– Járuljon hozzá Magyarország EU-tagságának feltételei biztosításához egy, az EU erdészeti stratégiájához illeszkedő középtávú program kidolgozásával.

– Az erdővel szemben támasztott sokrétű gazdasági és társadalmi igénynek hosszú távon történő biztonságos kielégítése.

– Nyílt párbeszéd lehetőségének biztosítása a társadalom és az erdőgazdálkodás között a '90-es évek változásai után.

A Nemzeti Erdőprogramnak az átfogó probléma-megközelítésből adódóan nem csupán kormányzati, illetve az ahhoz kapcsolódó intézmények tevékenységéhez illeszkedik, hanem minden, az erdőt érintő érdekcsoport, illetve a kérdések tárgyalásában részt venni kívánó személy részére nyitott és átlátható.

Az erdőgazdálkodás és a társadalom újrafogalmazhatja és egyértelműsítheti egymáshoz fűződő viszonyát általa. Egyesületünk a munkában részt kíván venni és a tagság közreműködésével segíteni kívánja azt.

Kiemelt feladatunknak foglalmaztuk meg az ágazat pénzügyi támogatási szintjének emelését.

A Parlament Erdészeti Albizottságának munkájában rendszeresen részt veszünk, a szakosztályoktól érkező javaslatainkkal segítjük munkáját.

Sikerült megszervezni – és ilyen még nem volt –, hogy a Mezőgazdasági Bizottság kihelyezett ülést tartson és csak az erdőgazdálkodás problémáival foglalkozzon. Azt gondolom, hogy jól szolgálta ágazatunk érdekeit.

Egy másik alkalommal közreműködői voltunk annak, hogy létrejött egy mezőgazdasági bizottsági állásfoglalás az erdészeti oktatás, kutatás és szabá-

lyozás aktuális helyzetéről, melyben az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottsága felkéri az illetékes minisztériumokat (FVM, OM, KÖM), hogy 2001. november 30-ig számoljanak be az állásfoglalásban felvetett kérdések megoldásáról, mint például:

- Szükségesnek tartjuk a támogatási rendszer kialakításánál a földtulajdonosok, a gazdák érdekeltségének figyelembevételét, az erdőtelepítés hozamainak hosszú távú megtérülése miatt a mezőgazdasági művelés kieső éves jövedelmének, illetve a természetvédelmi előírások költségeinek kompenzálását.

- Szükségesnek tartjuk a mezőgazdasági támogatási rendszerhez hasonlóan a természeti károk kompenzálását az erdőgazdálkodásban is. Itt, mivel a vándorgyűlés fő gondolata az erdő és a víz, néhány gondolatot szeretnék elmondani a vízről a legutóbbi tiszai árvíz és annak tanulságai okán.

A Kárpát-medencében ugyanis a folyók vízhozama nem számítható ki, miként az mondjuk Egyiptomban természetes volt. A Nílus szinte csillagászati pontossággal áradt meg évről évre. Ehhez a szeszélyes vízhozamhoz alkalmazkodott a Kárpát-medence lakossága évszázados leleménnyel, úgyhogy a természettel együtt tudott élni, annak áldásait fel tudta használni saját céljaira.

Az ártéri gazdálkodásról már a középkori latin oklevelek megemlékeznek. A bátai apátság egyik oklevelében olvashatunk a mesterséges csatornák építéséről, az úgynevezett fokokról, amelyek igazából kanálisok voltak, és velük a középkorban a Duna mentén élő lakosság a folyó áradását felhasználva gazdálkodott. Az állandóan nyitva hagyott fokokon át engedték ki a fo-

lyók áradó vizét, amely az ártérbe jutva termékennyé tette a földeket, apadó szakaszban pedig visszacsorgott a mederbe.

Ezt az ősi gazdálkodási módot Mária Terézia tette tönkre számos rendeletével, amelyek azt a célt szolgálták, hogy a Bácska-Bánát környéki gabona hajóúton jusson el a Habsburg-birodalomba. Ez a terület volt ugyanis a birodalom éléskamrája. A hajókat azonban sodrás ellenében úgy vontatták felfelé, ehhez magas gátakat és azokon utakat kellett megépíteni. A fokoknak ez a pusztulását jelentette, ám maga az ártéri gazdálkodás is áldozatul esett az új rendelkezések végrehajtásának. Az ártéri virágzó gazdaságok így tűntek el néhány évtized alatt a föld színéről, falvak néptelenedtek el.

Visszatérve a Mezőgazdasági Bizottság állásfoglalásához:

- Szükségesnek ítéljük az állami és magánerdő-gazdálkodás gazdasági és piaci feltételeinek esélyegyenlőségét, valamint az ezt megvalósító támogatási rendszer kialakítását és működtetését.

- Az állami és magánerdő-gazdálkodás megújítása elképzelhetetlen felkészült, modern szakmai ismeretekkel bíró szakemberek nélkül, ezért szükséges az erdészeti, faipari oktatás, továbbképzés és kutatás pénzügyi, intézményi feltételeinek megerősítése. Az erdőtulajdonosok és gazdák, közép- és felsőfokú szakemberek továbbképzéséhez biztosítani kell az anyagi és intézményi hátteret.

- Szükséges az oktatás, továbbképzés és kutatás gyakorlati feltételeinek megteremtése. Az erdőgazdálkodás területén nincs a mezőgazdaságban bevezetett és támogatott tangazdaság.

Ezért meg kell teremteni a jogszabályi hátterét annak, hogy az erdőgazdálkodás területén a gyakorlati oktatási és kutatási elsődleges rendeltetésű erdőterületet kezelő szervezetileg az oktatási intézménytől önálló erdőgazdálkodó (erdészeti tangazdaság) a minősítés rendszerébe bevonásra kerüljön. A szakszerű működés elengedhetetlen feltétele, hogy a felsőoktatási törvényben megnevezett agrártudományi centrumok tevékenysége a gyakorlati oktatással bővüljön. Továbbá a bizottság felkéri a szakminisztériumokat (FVM, OM, KÖM), hogy terjesszen elő megoldási javaslatot az oktatás céljait segítő arborétumok működési költségeinek előteremtésére.

Egyesületünk aktívan szeretne részt venni a kormány által meghirdetett erdőtelepítési programban, hiszen nem kis feladatról van szó, 1991–2035 között 780 000 ha új erdő létesítését irányozza elő a terv. A terv szerint az újabb erdőtelepítések 75%-a gazdasági, 25%-a védelmi rendeltetésű lesz. Megvalósítása esetén a várható gazdasági-társadalmi hasznát illetően kiemelésre érdemes:

- a földhasznosítás, a mezőgazdasági termelés szerkezete kedvezőbb lesz,
- újabb jövedelemforrás és munkalehetőségek jönnek létre,
- javul az ország fával való ellátottsága, csökken a faimport,
- növekszik a vidék turisztikai vonzereje, rekreációs lehetősége és szépsége,
- a környezet, az élővilág állapota kedvezőbbé válik.

Várható, hogy az őshonos fafajok kívánatos felhasználása nem lesz kellő mértékű. Az erdőtelepítésre kerülő földterületek legnagyobb része sík vidéki, alföldi tájakon, magántulajdonban

van. A kisbirtokosok a leggyorsabb eredményt ígérő akácot és nemes nyárat részesítik majd előnyben.

Egyesületünk magánerdő területén végzendő munkájának segítésére megalakult a Magán Erdőgazdálkodók Pártoló Tagi Tanácsa. A Tanács *Farkas László* okleveles erdőmérnököt – albertirszai vállalkozót – választotta elnökéül. E helyen is sikeres munkát kívánok neki!

A 2001-es esztendőben kiemelt feladatként kezeljük a természetvédelem és erdőgazdálkodás témakörét.

Főbb állomásai:

- a 2000-es gödöllői találkozót,
- ez évben a Szombathelyi Erdészeti Rt.-nél megrendezésre kerülő tiszteletbeli tagok, Bedő-, Kaán-díjasok találkozója,
- Woodtech rendezvénye.

Tesszük ezt azért is, mert az elmúlt hetekben-hónapokban ismét igen élénk, sok esetben éles hangot megütő vita bontakozott ki az erdőgazdálkodás és a természetvédelem között.

Fő témái:

- a természetvédelemről szóló törvény gazdálkodási feltételeit jelentősen nehezítő pontjai,
- a természetvédelmi kezelés szabályozatlansága,
- a gazdálkodási hátrányok kompenzálása,
- a védett területek nagyságának növekedése,
- a védettség változása a NP-ok alkalmazásával.

A viták jelzik, hogy még mindig nem megfelelő és nem folyamatos a két tevékenység párbeszéde.

Egyesületünk egyértelműen támogatja a természetközeli gazdálkodás elterjedését és a folyamatos párbeszéd kiala-

kítását a vitás kérdések rendezésére.

A szakmai munka színvonalának emelése

A bevezetőben már utaltam arra,

Az Országos Erdészeti Egyesület 2000. évi rendezvényeinek összesítője (forrás: Ormos B.)

Közhasznú tevékenység	Rendezvények száma	Résztevők száma
Természetvédelem	20	1 126
Környezetvédelem	4	174
Tudományos tevékenység, kutatás	22	1 058
Kulturális tevékenység	23	2 134
Kulturális örökség megóvása	22	3 167
Nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés	92	9 558
Szociális tevékenység, családsegítés	10	1 255
Euroatlanti integráció elősegítése	3	109
Összesen	196	18 581

Itt szeretnék köszönetet mondani a pártoló tagságnak, hogy támogatják munkánkat, hiszen a helyi összefogások, szakmai programok csak így lehetségesek.

Fontos volt számunkra, hogy a magánerdő-gazdálkodók képzését is elindítsuk. Két ágon igyekeztünk ismereteket átadni:

- továbbképzések, előadások formájában, illetve
- kiadványokkal. Útmutató címmel egy sorozatot indítottunk, melyben 2 füzet már megjelent:

1. Az erdőgazdálkodás jogszabályi háttere,
 2. A fa fűrészipari feldolgozása.
- A 3. előkészület alatt van, címe: Az erdőgazda adózásáról egyszerűen.

A szakmai munka színvonalának és műszaki színvonalának emelésében segít az évente Sopronban megrendezésre kerülő WOODTECH Erdészeti Szak-

kiállítási és Konferencia is, illetve azok a szakmai könyvek, melyek az Egyesület támogatásával kerültek kiadásra.

Például:

1. Hermann Krusch: Az erdők megújítása,
2. Dr. Koncz István: Hátizsák,
3. Grétsy László: A mi nyelvünk, illetve a könyvtárunk fejlesztése nyomán odakerülő művek.

Ennek kapcsán engedjék meg, hogy könyvtárunkról is szóljak. Először is köszönni azt a sok fáradságot, lelkes gondoskodást, amit könyvtárunk átköltöztetésénél is tapasztaltam, azt a fantasztikus szeretetet, amit az egyesületünk általa kap.

Könyvtárunk jelenlegi, mintegy 22 ezres állományából 8000 kötet – ebből 6000 kötet archív anyag – mű és 14 000 részben kötött, jobbára fűzött publikáció, periodika. Kialakulása a 150. éve,

1851-ben Pozsonyban alapított Magyar Erdész Egylet, illetőleg a 135. éve, 1866-ban Pesten megalakult és a magyar nemzeti szellemiséget képviselő Országos Erdészeti Egyesület kézikönyvtárai összehívásával, részben egyes tagok önzetlen ajándékából, részben az egyesület fedezte könyvvásárlásokból, részben pedig az egyesület szaklapja, az Erdészeti Lapok cseréjével történt.

Egyetemünk után az ország második legnagyobb és leggazdagabb szakkönyvtára. Történetének legnegatívabb része az 1950–1989. évek időszakára esik, amikor is többszörös költözködéssel, méltatlan körülmények kénytelen tűrésével, pincében, előtérben, folyosón ömlesztetten az Alkotmány utcából a Bajcsy Zsilinszky útra, onnan a Nyári Pál utcába, majd a Tőzsdepalotába, innen az Anker-közbe, illetőleg Budakeszire (kétszeres átpakolással) került.

Öszinte köszönet az FVM Erdészeti Hivatalának, a Pilisi Parkerdőgazdaság Rt.-nek, a Wágner Károly Alapítványnak mint fenntartóknak, hogy megértő támogatásukkal megnyugtató lehetőséget adtak egyesületünknek az erdőgazdasági anyagi termelés szellemi háttere illetően biztosítására.

Nemzetközi kapcsolatok fejlesztése

Egyesületünknek hagyományosan jó külkapcsolatai vannak.

Célunk az, hogy a tagság minél szélesebb rétegeinek biztosítsuk a külföldi tanulmányutakon, továbbképzéseken való részvételt. Ezzel egyidejűleg külföldi csoportok fogadásával, szakmai továbbképzést biztosító tanulmányútjaink szervezésével segítettük elő a kapcsolatok bővítését, a mi csoportjaink fo-

gadását, a magyar erdőgazdálkodás és természetvédelem megismertetését.

Sikerült 4 ország (Horvátország, Norvégia, Svédország, Lengyelország) erdészeti egyesületeinek vezetőivel felvenni a kapcsolatot abban a reményben, hogy az első találkozásokon túl szorosabb együttműködés alakulhat ki. Ezen dolgozunk.

Társadalmi kapcsolatok erősítése

A nagykanizsai vándorgyűlésen, megválasztásom utáni beszédemben nagyon fontosnak tartottam és tartom ma is a kommunikáció szerepét.

A szakmában évszázadok óta beidőződött gazdálkodási mód és a hagyományos kommunikációs gyakorlat az új információs társadalomban nem érvényesül kellően.

Hiába vannak kiadványok, kapcsolatok területi szinten a médiával, reklámtevékenység, kiállítások, erdőlátogatás, videofilmek, információs táblák, cégazonosítók, Internet stb., országos eredménye mégis kevés.

Gyengeségünk az, hogy:

- nincs országos szinten az erdészeti tevékenységet kezelő rendszer,
- több kulcsfontosságú célközönség esetében a munkakapcsolat szintje a gyenge és a nem létező között mozog,
- médiakapcsolatok országos szinten nincsenek,
- zavart okoz, illetve okozhat az erdőgazdálkodást, illetve annak népszerűsítését végző szervezetek száma,
- forrásoldali nehézségek.

Én azt gondolom, hogy a magyar erdő, az erdőgazdálkodás sok pozitív, előnyös, eladható tulajdonsággal rendelkezik. Ezek közé az üzenetek közé tartozhat amelyekkel erősíthetjük Egyesületünk elfogadott kommunikációs programját.

Az erdőről:

- megújuló természeti erőforrás
- sokoldalúan felhasználható, megújuló energia- és nyersanyagforrás
- tisztítja a levegőt és szenet raktároz
- javítja a vízminőséget
- védi a talajt
- szabadidős tevékenységekre (közjóléti funkciók) és pihenésre nyújt lehetőséget

– jelentős területek védettek

A fáról:

- a fatermékek egyedülállóan környezetbarátak
- a fa sokoldalúan felhasználható alap-, építőanyag
- a fa a legjelentősebb újratermelő erőforrás

– a termesztés és a fatermékek előállításához kevés energiát igényel és hulladékszegények, a melléktermékek környezetkímélőek

– fatermékek felhasználásával csökken az energiaigény és a környezetterhelés

– a fából készült termékek anyagszerűek, kellemes hatásúak, elhasználódás után biológiai úton is lebomlanak és bekapcsolódnak ismét a természeti körforgásba

Az erdőgazdálkodásról:

– az erdőgazdálkodás szolgálja a természetvédelmet

– az erdészet természetközeli módszereket alkalmaz: őshonos fajok, természetes erdőfelújítás

– az erdészet tartamos erdőgazdálkodást folytat: cél a többféle (környezetvédelmi, társadalmi, gazdasági) haszon biztosítása

– jól tervezett és törvény által szabályozott

– nagy múltú és fényes hagyományokon alapszik

Az erdészekről:

– jól képzettek, hozzáértők, felelősségteljesek, nagy tudásúak

– az erőforrás jelentős részének létrehozói, így kezelése is rájuk bízható

Az erdőállomány növeléséről:

– az erdőterület és az élőfakészlet növekszik

– lehetőség van az erdőterületek nagyarányú növelésére

Az erdőgazdaságokról

– üzleti alapon, sikeresen működő gazdaságok, amelyek a hangsúlyt a bevételeknek az erdőre való visszaforgatására helyezik

– jelentős társadalmi hasznokat is biztosítanak

– a helyi közösségeken keresztül nagy-

mértékben hozzájárulnak az ország egészének fejlődéséhez, beleértve más gazdasági ágakat, így az idegenforgalmat is.

A jövőben még tudatosabban kell összefogni az erdészeti szakma valamennyi területén dolgozóknak, hogy a jelen és jövő nem könnyű kihívásainak maradéktalanul meg tudjunk felelni, szakmánkat erősíteni, védeni tudjuk.

Összhangolt egyesületi szellem és működés kialakítása

Az előző elnökség kialakította a régió, illetve területi képviselők működését, illetve elnökségben való szerepüket. Ez egy remek felismerés volt. Mi ezt továbbgondolva és fontosnak tartva bevezettük a régióértekezletek intézményét évente két alkalommal, ahol jó lehetőség kínálkozott a legfontosabb egyesületi feladatok megbeszélésére, továbbá az általunk oly fontosnak tartott helyes és pontos információcserére. Így közvetlenül, illetve közvetlenül, szinte baráti légkörben tudtunk elmélyülten gondolatot cserélni és kaptunk újabb és újabb ötleteket, jó szándékú kritikákat, amelyből folyamatosan tudtunk építkezni, előre tudtuk vinni egyesületünk munkáját, amelyből folyamatosan képviselni tudtuk régióink szakmai érdekeit, alakítani, változtatni, javítani tudtuk az egyesületi tagságunk számára legfontosabb kapcsolattartási lehetőségét, az Erdészeti Lapok tartalmát, színvonalát.

Egyesületi életünk motorjai a helyi csoportok és szakosztályok. A helyi csoportok legfőbb szerepe, hogy a helyi egyesületi életet szervezzék, a helyi javaslatok, észrevételek kerüljenek összegyűjtésre és továbbításra a vezető testületek felé.

Új szakosztályok alakultak az aktuális szakmai feladatok kedvezőbb képviselőit: Természetvédelmi, Vízgazdálkodási, Minősített Rendszerek Szakosztálya.

A szakosztályokat továbbra is szakértői csoportjainknak tekintjük, számítottunk hatékony munkájukra, szakmai javaslataikra.

Felfrissítettük és aktualizáltuk szabályzatainkat. Ez jót tett működőképességünknek. A legutóbbi alkalommal a kitüntetési szabályzat vizsgázott szerintem jól.

Működtek bizottságaink – Ellenőrző, Szociális, Díj, Szerkesztő – hasznos, átgondolt javaslataikkal a tagság érdekében végzett önzetlen munkájukkal segítették egyesületünket. Köszönöm ténykedésüket!

Elkészült a Bedő-szobor, melyet a Gyökerek és Lombok című könyv be-

mutatásával egy időben a Vajdahunyad várban mutattunk be az érdeklődőknek, illetve készülöben van a Szeniorok Tanácsa javaslatára Modrovich professzor szobra, amit szeptember 3-án avatunk egyetemünk évnyitójának napján egy Modrovich-emléküléssel kiegészítve.

Szeretnék egy rövid gondolattal foglalkozni pénzügyi helyzetünkkel.

– Az előző elnökségtől örökölt tartalék pénzeszközöinket biztonságos módon befektettük, illetve kezeljük. A pénzeszközök értékállóságát a mindenkori infláció összegével emeljük. Így várhatóan ez az összeg 2001. év végén eléri a 11,8 millió forintot. Ez tartalék, ehhez nem nyúlunk.

– Nagy utat jártunk be 1998 óta, de ha 20 évvel korábbra is visszatekintek, akkor még érdekesebb párhuzamot figyelhetünk meg pénzügyi életünkben.

1981-ben a költségvetés 2 805 000 Ft-os bevétellel számolt, 1998-ban ez a szám 24 000 eFt volt, 2001-ben 52 millió Ft.

1981-ben a bevételek 44%-a származott jogi tagdíjakból. 1998-ban a bevételek 20%-a, 2001-ben terv szerint 19%-a jelenik meg jogi tagdíjként a bevételek sorában.

Ezt azért szerettem volna bemutatni, hogy érzékelje tagságunk a változást és azt, amiről a számok beszélnek. Talán azért is érdemes rámutatni ezekre az arányokra, mert néha hallani innen-onnan olyan véleményt, ami szerint az egyesület az állami vállalatokon élőszkodik és elenyésző mértékben gondoskodik saját erőből való fenntartásáról.

Ezzel együtt nagyra értékelem pártoló tagjaink segítségét, hiszen tudom, hogy ezenkívül a helyi csoportok és helyi rendezvények, tehát a központi költségvetésben megjelenő támogatáson túl, ilyen aktív és sok programot adó, jól működő életet nem élhetnének tagtársaink.

Ezúton is, itt is nagyon köszönöm támogatásukat, várom a jövőre nézve is.

Jól látható, hogy megközelítően mintegy 80%-ban – 17% egyéni tagdíj – más források sikeres felkutatásával, biztosításával tudjuk csak finanszírozni az elfogadott tervet, pl. pályázati lehetőségek kihasználásával.

A pénzügyek lezárásaként szeretnék szólni a vándorgyűléseink részvételi díjáról, mivel ez szinte minden évben elmarasztaló kritika tárgya volt, s így volt ez most is.

Tagságunk véleménye szerint nem tudtuk eldönteni, milyen vándorgyűlést engedhetünk meg magunknak vagy milyet nem. Mi legyen a vándor-

gyűlés célja vagy mi nem? Kiknek rendezzük a vándorgyűlést vagy kiknek nem? Nem szolgálja a széles részvétel lehetőségét, ezáltal pedig egyesületünk minden tagjának azt a tudatot, hogy ez a MIÉNK! Ne vegyünk magunknak ajándékot!

1994	Dobogókő	6 480
1995	Pécs	12 360
1996	Szeged	18 165
1997	Balassagyarmat	18 000
1998	Nagykanizsa	16 875
1999	Szolnok	18 000
2000	Székesfehérvár	24 100
2001	Nyíregyháza	29 500

Javaslom a régiók felé ennek megvitatását és a végeredmények összegzését úgy, hogy a 2002. év elején az évet záró, illetve nyitó küldöttközgyűlésünkön döntés szülessen a hogyan továbbról!

Az erdészek utóbbi időben sokat bírált, de a kívülállók által ma is irigyelt és nagyon sokunk által ma is kívánt összetartozásnak megfelelő színteret biztosított és biztosít napjainkban is egyesületünk.

Ezt jelzi számunkra, hogy sikerült a taglétszám folyamatos csökkenő változását megállítani, és az 1998. januári 4072 fő taglétszámot mára 4300 főre emelni, mellyel az MTESZ 42 egyesülete rangsorában hetedikek vagyunk.

Erdészeti Lapok megújítása

Egyesületünk számára a legfontosabb kapcsolattartási lehetőség.

Én azt gondolom, hogy az eddig eltelt időben a különböző fórumokon kapott vélemények, kritikák, javaslatok összegyűjtésre kerültek, beépültek a szerkesztésbe, és ennek hatására új arculattal, melléklettel, színes oldalakkal, más tördeléssel, új betűtípussal, új tartal-

lommal megújult lapot szereti és olvasja tagságunk.

A lap színvonalának emelését folyamatos és kiemelt feladatnak tekintjük.

Köszönöm a szerkesztőbizottság, a főszerkesztő úr munkáját.

Végezetül a háromtagú titkárság munkáját köszönöm meg. Az elmúlt években megnöttek a feladatok. Nagyon kemény és sokrétű munka folyik a titkárságon. Munkájukról, hozzáállásukról csak az elismerés hangján szólhatok. Külön is kiemelem *Ormos Balázs* főtítkárról, önzetlen munkáját. Köszönöm segítségüket.

Azt gondolom, hogy a megkezdett évszázad szakmai céljainak elérése, a munka eredményességének javítása nem erdészeti és faipari szakembereink felkészültségén, kreativitásán, szakmai hozzáállásán múlik, sokkal inkább a következőkön:

– A szakma őszintén szembe tud-e nézni önmagával (ez régi adósság) és a különböző irányokból érkező kritikákkal?

– Javítani tudja-e társadalmi kapcsolatainak hiányosságait (megtanulunk-e végre jól kommunikálni)?

– Képesek leszünk-e felülemelkedni a közös ügyet oly sokszor hátráltató szelektív gondolkodáson, és össze tudunk-e fogni a legfőbb erőnket jelentő szakmai egységünk érdekében – rég kimondott, sokszor megfogalmazott és leírt erdészeti feladataink végrehajtására?

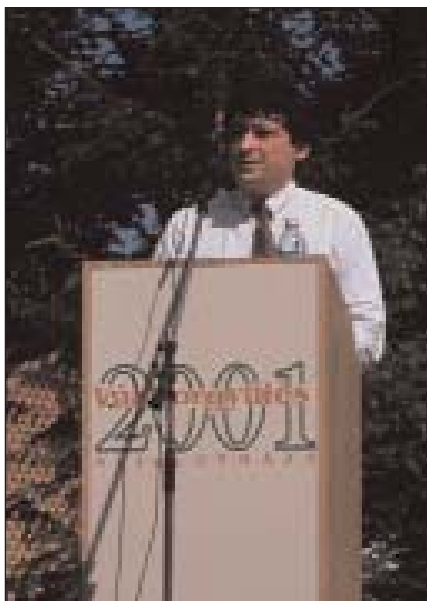
Köszönöm figyelmüket! Jó szerencsét! Üdv az Erdésznek!

Sári Zsolt műsorvezető:

Sajnálattal kell bejelentenem, hogy előzetes várakozásainkkal ellentétben *dr. Vonza András* miniszter úr közbejött hivatali elfoglaltsága miatt közgyűlésünkön részt venni nem tud.

Felkérem **dr. Éder Tamás** helyettes államtitkár urat, hogy szíveskedjék a miniszter úr üzenetét tolmácsolni.

Jól ismerjük az Országos Erdészeti Egyesület hosszú történetét, ezen belül azt, hogy néhány nappal ezelőtt volt a 150. évfordulója a német nyelvű egyesület megalapításának. A szabadságharc leverését követő önkényuralmi rendszerben jó néhány kiváló erdőtulajdonos és erdész szakember – a politikai lehetőségek adta korlátok között – egyesületet alapított a magyar erdészeti ügyének felvirágoztatására. Ugyanezek a kiváló férfiak 15 évvel később Országos Erdészeti Egyesület néven jegyeztették be magyar nyelvű szer-

vezetüket. Lehet azon vitázni, hogy az egyesület 150 vagy 135 éves, a vita az egyesületre és erdészettörténeti szakosztályára tartozik, s bízom abban, hogy belátható időn belül a vita nyugvópontra jut. Engedjék meg azonban nekem, mint kívülállónak, hogy az itt megjelentek személyében a 150 éves Országos Erdészeti Egyesület tagságát köszöntsem.

Történelmileg úgy alakult, hogy a magyar erdészet irányítása – egy rövid, II. világháború utáni időszakot kivéve – a földművelésügyi tárcához tartozott. A magyar igazgatás rendjébe az erdészeti igazgatás mindig jól beilleszkedett, tárcán belül konfliktusok az egyes szakterületek között ritkán fordultak elő, s ha előfordultak, ezek sem érintettek lényegi kérdéseket. Nincs ez másként ma sem, egyetértés van a szakma jövőjét meghatározó alapvető kérdésekben. A rendszerváltoztatás utáni

szükségszerű nehézségek lassan oldódnak. A földnyilvántartás és az erdőnyilvántartás rendbetételére és ezek harmóniájára vonatkozó törekvések belátható időn belül sikert hoznak. Az elmúlt 10 esztendő legfontosabb eredménye az új Erdőtörvény megszületése. Ez és a vele együtt, egy törvénycsomagban betervezett és elfogadott környezetvédelmi és vadászati törvény alapvetően jó törvények és remélhetőleg hosszabb időn át fogják jól szolgálni – e három szakterület munkáját. Nem szeretnék kétséget hagyni a tekintetben, hogy finomításokra mindhárom törvény esetében szükség van, az erre vonatkozó előtanulmányok, előkészítések a mi tárcánknál is folyamatban vannak. Mindazoknak az erdészeknek, erdész tudósoknak és gyakorlati szakembereknek, különösképpen pedig az Országos Erdészeti Egyesületnek ez alkalommal is köszönetet mondok azért, hogy a rendszerváltoztatás 6. esztendejében segítségükkel megszülethetett a már egyébként is időszerűvé vált új magyar erdőtörvény.

Az erdésztársadalmat érdeklő jövővel kapcsolatban feltétlenül ki kell emelnem a kormányzat eltökélt szándékát arra vonatkozóan, hogy erdőtelepítési programunkat megvalósítjuk. Ez elsősorban nem erdészeti érdek, hanem nemzeti érdek, hiszen egyfelől a rendelkezésünkre álló szántó- és gyepterület az Európában elfogadhatónál nagyobb, emiatt ezek művelésből való kivonása megkerülhetetlen feladatunk. Rentábilis gazdálkodásra ezeken az alacsony aranykorona értékű földeken aligha lesz lehetőség. Másfelől viszont a társadalomnak egy-

re inkább érdeke az erdőterület növe-
lése, hegyvidéken és alföldön egy-
ránt. A környezet- és természetvédel-
mi megfontolások mellett az egészségre
törekvő társadalom egyre inkább
követeli az erdőt, mint a szabadidő
hasznos eltöltésének színterét. E te-
kintetben manapság különösképpen
az állami tulajdonú erdőkre nehezedik
feladat. Bízunk azonban abban, hogy
a magánerdő-terület növelésével az
ezzel kapcsolatos terhek is megosz-
lanak. Az eddigieknél jobban szét fog-
juk tudni választani a különböző ren-
deltetésű erdőterületeket, erdőrezsze-
teket, s a többcélú hasznosításból er-
dő konfliktusok mérséklődnek. Az Eu-
rópai Unió agrárfejlesztési programjának
központjában – önök által is is-
merten – a vidékfejlesztés áll. Ennek
legfontosabb eleme a helyben élő né-
pesség, valamint az ott gazdálkodási
tevékenységet folytató vállalkozások
és szervezetek közötti érdekegyeztetés,
a harmónia megteremtése. Ebben a
nem kis feladatot jelentő munkában
várjuk az erdésztársadalom közremű-
ködését, a vidéki életforma szépségei-
vel és nehézségeivel, az ottani törté-
nelmi örökséggel tisztában lévő erdés-
zek bölcs, kiegyensúlyozó munkáját.
Az erdőtelepítésben és az új erdők
ápolásában, gondozásában közjóléti,
idegenforgalmi, vadászati stb. célú be-
rendezésében a ma erdészeinek is, a
jövő erdészeinek még inkább kitüntet-
ett feladata lesz. Kérem az Országos
Erdészeti Egyesület tagságát e pro-
gram támogatására.

Ezeknek a gondolatoknak a jegy-
ben kívánok a jelenlévő erdészeknek,
barátaimnak e közgyűlésen is és a
mindennapokban jó munkát, egészsé-
get.

Sári Zsolt műsorvezető:

Bejelentem, hogy **dr. Bodnár Sándor**
úr, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Me-
gyei Közgyűlés alelnöke kíván Ünnepi
Közgyűlésünk résztvevőihöz szólni.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Olyan korban élünk, amikor a Föld
egészet érintő globális problémákkal
kell megküzdenünk, ilyenek: a felme-
legedés (üvegházhatás), túlnépese-
dés, az ózonpajzs hiányosságai, a szo-
kásostól eltérő óceáni áramlatok, a sa-
rki jegek olvadása, természeti ka-
tasztrófák, elsivatagosodások terjedé-
se, éhínség, járványok eluralkodása és
így tovább, és melyek ellen a kialakult
helyzetben már nagyon nehéz véde-
kezni.

Mi magunk nem vagy csak nagyon
kis mértékben tudnánk hozzájárulni a
rehabilitációhoz, ehhez az államok
összefogására lenne szükség, de most
mégis azt mondom, hogy azért néhány
lehetőség a kezünkben van. Ez pedig
nem más, mint a térség, a megye termé-
szetföldrajzi kistérségei mikrokli-
matikus tényezőinek befolyásolása,
ahol szükséges a természeti egyensúly
visszaállítása.

Jelenlegi erdősültségünk 16–18%
körüli értéket képvisel, melyet a jövő-
ben szeretnénk jelentős mértékben
magnövelni. Már a területrendezési
terv (megyei) készítése során kiderült,
hogy erre van mód; részben a rossz-
szabb minőségű mezőgazdasági terü-
letek hasznosításával, másrészt pedig
egy olyan erdőgazdálkodási program
mentén, ami lehetővé teszi a sokirá-
nyú hasznosítást. A program szolidabb
változata 21, az optimálisabb 26, a po-
tenciális változat pedig közel 30%-kal
számol.

A programban olyan fejezet is talá-
lható, mint az energiagazdálkodás, az
energiaerdők létesítése.

Az sem lehet mellékes körülmény,
hogy a közjóléti erdők területe növe-
kedjen és ezek bekapcsolhatók legyenek
a megye turisztikai lehetőségei-
be.

Összességében tehát úgy ítélem
meg, hogy az Önök tevékenysége szo-
rosan összefügg a területi fejlődésben
elképzelte programok, koncepciók meg-
valósításával, sikerük, eredményeik a
mi sikerünk és eredményünk is, így tá-
mogatottsága részünkről a lehető leg-
maximálisabb.

További hozzászólók:

Roland Migende köszöntötte a
Vándorgyűlést és bejelentette felaján-
lását 3000DM-ről az erdészeti erdei
iskolák működéséhez. Majd átnyúj-
totta Káldy József elnöknek az
obereimeri Erdészeti Iskola és a
soproni Kaán Károly Erdei Iskola
közös logóját.

Herceg Miklós, az Erdészeti Dol-
gozók Szakszervezetének főtítkára
hozzászólásában kiemelte, hogy a
szakma nagy lehetőséget szalaszt el a
széthúzással, és kérte a résztvevőket,
hogy az egységet erősítsék mindenna-
pos munkájukban. Kiemelte a Sport-
napok évi rendezvényét, melyre az
ország különböző részéből egyre
több a jelentkező.

Emlékérmek átadása

Dr. Bondor Antal, a Díjbizottság elnöke:

Botrányokról elhíresült világunkban jóleső érzés most a tisztelt Vándorgyűlés elé állni, és olyan munkatársakat bemutatni, akiknek az életét a tisztesség, a becsület és a kötelességtudás vezérelte. Akik a munkát értékteremtő alkotásnak tekintették és minden erejükkel a magyar erdők fejlesztéséért, az erdészársadalom elismertetésén munkálkodtak.

Tették ezt lelkiismeretük szavára, hivatásuk iránti elkötelezettségéből, belső indíttatásból.

Amikor az ember önvizsgálatot tart, a kérdések sora mindig feltehető:

– mit tettem a szakma, a közjó érdekében;

– volt-e, van-e esélyem, hogy tegyek valamit: ami másoknak is hasznos, egy országnak, egy munkahelyi közösségnek, egy családnak, de akár csak egyetlen embernek is?

Akik ma a kitüntetések átveszik, hiszem, sokszor tették fel magukban ezeket a kérdéseket. Megfogalmazták a választ és tették a dolgukat.

Vallom, hogy vannak dolgok, amiket nem lehet megfizetni, és vannak elhivatottak, akiknek munkája, teljesítménye messze nem arányos az anyagi és erkölcsi elismeréssel.

Ezt próbálja az OEE Elnöksége, Küldöttközgyűlése feloldani, amikor a maguk területén kimagasló teljesítményt nyújtó kollégákat magunk közé hívjuk, hogy – ünnepélyes keretek között – megálljunk, munkájukat elismerjük, megköszönjük, és a köszönet jeleként a kitüntetések átadjuk.

Az Egyesület legmagasabb kitüntetése a *Tiszteletbeli Tagsági Díszoklevél*.

Ezzel az Egyesület háláját és tiszteletét kívánja kifejezni azok felé, akik a magyar erdőgazdálkodás előbbrevitelén és az Egyesület fejlesztésén egy emberöltőn át kimagaslóan fáradoztak.

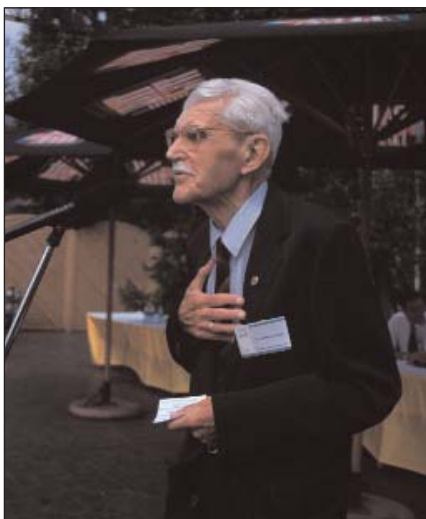
**Az OEE Küldöttközgyűlése 2001-ben
Tiszteletbeli Tagsági
Díszoklevelet
adományoz**

DR. KOLLWENTZ ÖDÖN

vasdiplomás erdőmérnöknek.

Az Országos Erdészeti Egyesületnek 1935 óta tagja. Az ötvenes évek végén és a hatvanas évek elején a helyi csoport gazdasági vezetője.

1970-ben az Egyesület küldöttségének tagjaként Lipcsében német nyelvű előadást tartott az erdőművelési mun-

kák racionalizálásáról, géprendszerek alkalmazásáról. Az előadást a „Sozialistische Forstwirtschaft” leköszölte. Már ezelőtt is a magyar–német erdészkapcsolatok ápolója.

– Az Egyesület lapjában több, mint 70 cikke jelent meg, pl. „Százéves az Országos Erdészeti Egyesület budapesti volt székháza” (1986).

– Nyugdíjasként az Erdészettörténeti Szakosztály aktív tagja, a szakosztály periodikáiban több munkája jelent meg, mint pl. a „Pécs szabad királyi város erdeinek és az ott folytatott erdőgazdálkodásának története” (1998), aktuálisan mégis az „Ezer év magyar erdőgazdálkodásának fejlődését szabályozó erdészeti jogalkotások 1000–1999” című munkáját kell kiemelni, amely az Erdészeti Lapok 2000. novemberi száma mellékleteként jelent meg.

– 1993-ban Bedő Albert-émlékérmet kapott.

Az erdőgazdálkodás fejlesztése terén végzett önálló, kiemelkedő gyakorlati tevékenysége közül ki kell emelni:

– Az Árpádtetői Erdőgondnokságon a háború után az erdőgazdálkodás beindítása, oly módon, hogy a második évtől tarvágást csak elvétele alkalmaztak. 1946–49 között kidolgozta az iparifabecslés gyakorlati módját, amelyet később róla neveztek el.

– 1949-től hét évig Esztergomban, Debrecenben, majd Ásotthalmon az erdészképzésben vett részt.

1959-től erdőművelési osztályvezetőként sikeresen tette általánossá a gazdaság területén a természetes felújítást a Gayer-féle eljárás bevezetésével.

Tudományos munkái közül az 1964-ben megjelent Danszky I. által szerkesztett úgynevezett zöld könyvek Mecsek, Ormánság, Zselicség és a Baranya-Somogy-Tolnai hegyhát baranyai

részének erdőfelújítási és erdőtelepítési fejezeteit írta meg.

1956-tól folytatott kísérleteket az erdeifenyő magvetéses felújítására, amelynek eredményeit feldolgozva 1970-ben műszaki doktorrá avatták, majd ebből a témából védte meg kandidátusi értekezését 1982-ben.

1973 után, a gazdaságtól történt nyugdíjazását követően 1988-ig az ERTI-nél tevékenykedett.

Erdészettörténeti munkái tudományos igényességűek.

Kiváló műszaki eredmények tételes ismertetése:

1940-ben 115 ha-os viharkár felszámolására az ungvári erdőhivatalnál 1 hónap alatt 8 km-es vízúszató tervezése és megépítése; 1960-ban az ERTI-vel közösen szervezett kétnapos elméleti és gyakorlati bemutatót az erdőművelés gépésítése tárgyában.

Kiváló gazdasági eredmények tételes ismertetése:

A Mecseki Állami Erdőgazdaságnál töltött években előbb a gépésítés, majd az erdőművelési munkák korszerűsítése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a gazdaság eredményei országosan az elsők között voltak. Abban az időben a kevés mérnökre hárult az elemzéseken és kísérleteken alapuló gazdálkodás, amiben dr. Kollwenz Ödönnek kiemelkedő szerepe volt.

♦ ♦ ♦

DR. MADAS LÁSZLÓ

erdőmérnöknek kiemelkedő egyesületi szervezői és társadalmi tevékenységéért, amit akkor végzett, amikor 1975-ben az emlékezetes jubileumi vándorgyűlést szervezte a Dunán és a Pilisi Parkerdőgazdaságnál. Számtalan egyesületi vendég külföldi és hazai csoport fogadását, tájékoztatását végezte a Parkerdőnél. Alapító tagja az Erdők a Közjóért Szakosztálynak.

1950-ben került Visegrádra. Kezdetben a Szentendrei Erdőgazdaság főmérnöke, majd megyei és országos erdészeti hivatalok fontos beosztásaitól válik meg és lesz a Budapesti Állami Erdőgazdasághoz átszervezett Visegrádi Erdészet vezetője 1953-ban. Ettől kezdve fejleszti a térségi erdészetet. Egy akkori nagyközségben fafeldolgozó üzemet, a későbbi Lepencét hozza létre, Építésvezetőséget szervez. 1968-ig vezeti a közben Esztergomi Állami Erdőgazdasághoz átszervezett erdészetet.

A megerősödő kiránduló, látogató forgalom növekedésével felismeri Visegrád, a Pilis, a Budai hegyek jelentőségét. Megfogalmazza az erdők új, hármas feladatkörét, a védelmi, termelési és közjóléti, ún. parkerdő szerepet.

1969-ben Európában is egyedülálló, új erdőgazdaság, a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság igazgatójának nevezik ki. Óriási, átfogó fejlesztő programokat indít el. Szervezi a tervezését, kijárja költségforrásait, irányítja a megvalósulást, kivitelezést a közjóléti parkerdő-gazdálkodásban.

Tudományos tevékenységével szintén kiemelkedőt alkotott. Doktori disszertációját „A bükkösök természetes felújítása és fatermésének fokozása” című munkájával védi meg. Számos szakcikket ír különböző folyóiratokba, így az Erdészeti Lapokba is. A mai napig alkotó, szakfordítói munkát végez, pl. a Hermann Krutzsch: Erdők megújítása című könyvet, amely ma a felsőoktatás segédanyaga.

Kiváló gazdasági eredményeket ért el. 1962–63-ban kijárja a ma már mindenki számára ismert Visegrád-Fellegvári „panoráma”-út építését az akkori erdészeti főhatóságoknál.

1970-től elkezdti a Visegrádi Kiránduló Központ tervezését, építését. Országosan is első helyen iskolapéldát adó, előremutató ifjúsági és polgári tudatformálási munkát kezdeményez: környezet-, természet-, erdővédelmi oktatóközpontot alakít ki Mogyoróhegyen.

Személyében erdészeti ágazatunk olyan kiemelkedő személyiségét ajánljuk Egyesületünk legmagasabb kitüntetésére, aki az elmúlt kornak irányait jóval megelőzve felismerte az erdők ökológiai és ösztársadalmi értékeit, feladatát.

Nemcsak megálmodója, tervezője, de kivitelezője volt a ma már világszerte elismert többcélú erdőgazdálkodásnak.

Ezzel nemcsak hazánkban mutatott, alkotott példát, de Európában és Ázsiában is elismerték, követték elképzeléseit. Tevékenységét Svájcban a 80-as évek elején Európa „Goethe-díjjal” értékelték.

a Küldöttközgyűlés Elismerő Oklevelet adományoz

azoknak a tagtársaknak, akik az erdőgazdálkodás helyi fejlesztésében, az egyesületi munkában figyelemreméltó eredményeket értek el.

Balogh József erdésztechnikusnak
Borbély László erdésztechnikusnak
Bögér András erdőmérnök-tanárnak
Gábor Gusztáv erdőmérnöknek
Gál István ker. vez. erdésznek
Gáspár László erdőmérnöknek
Dr. Göndöcz Gyula erdőmérnöknek
Horváth Lajos képesített erdésznek
Illés László erdésztechnikusnak
Kiss Balázs erdőmérnöknek
Máté Zoltán erdőmérnöknek
Nádaskay Gábor agrármérnök-tanárnak

Rákosi József okl. mezőgazdasági gépészeknek

Túróczi Ferenc erdőmérnöknek
Varró István erdésztechnikusnak

A NYÍRERDŐ Erdészeti Rt. az Egyesület könyvtáráért végzett áldozatos munka elismeréseként millenniumi emlékérmét adományozott.

Alig egy hónap időközönkénttel **Riedl Gyula** bácsi 31 évvel ezelőtt Nyíregyházán vette át a Bedő-díjat. Sajnos az akkori kitüntetettek közül már csak ő él.

Gyula bácsi Erdészeti Egyesület iránti elkötelezettsége – az immár 61 éve kitöltött belépési nyilatkozat óta – példaértékű. Vagy annál is több. Gyula bácsiról az Egyesület 150 éves könyvtára jut eszünkbe, az 1851-től folyamatosan gyarapodó – mára 20 ezer kötetet tartalmazó – gyűjtemény kezelése élete fő műve. Az új otthonba költözött könyvtár kiváltja az odalátogatók csodálatát és az erdészszakma megbecsülését.

A díjat Kovács Gábor vezérigazgató adta át.

Gratulálók a kitüntetésekhez és kérem, fogadjátok ezt az erdészek nagy családja tisztelő megbecsülésének, szívből jövő köszönetének.

„Legnagyobb cél pedig itt, e földi létben

embernek lenni minden körülményben.”

Idézte dr. Bondor Antal Arany János sorait.